

Hur forskar man om barn?

När vi började spåna om Ikaros tredje tema för i år – forskning om barn – insåg vi snabbt att det är ett ämne som breder ut sig åt alla håll. Kanske mer än många andra teman svämmade det snabbt över på alla breddar. Inte bara vad gäller forskningens många inriktningar (läs om Finlands barnforskningscenter på sidan 6) – ämnet visade sig också vara en tacksam källa till exempel på metodologiska problem, som delas av andra vetenskapsgrenar.

Svårigheten att sätta fingret på vad numrets tema egentligen skulle handla om avspeglar antagligen också forskningsområdets egna svårigheter. De är många och tanken med detta, liksom alla nummer av Ikaros, är att texterna som ingår ska visa exempel på hur något kan vara svårt, men också hur det inte behöver vara så svårt som det påstås, eller att svårigheten kan ligga på ett annat plan än man först tänker sig.

Ett första problem består i att definiera själva forskningsobjektet. Att reducera forskningsområdet till barnet i sig är kanske rent av en logisk omöjlighet. Barnet har föräldrar vars världsbild, självbild och människobild måste ses som en självklar del av barnets egna bilder. Barnet växer också upp i en miljö och i en tid som påverkar det mer än den vuxna, som hunnit lära sig begrepp som distanserar. Gränsen för vad som är relevant i helheten verkar ligga längre och längre ut ju längre man gräver. Forskning om barn handlar också om föräldrar, familjen och barnens uppväxtmiljö. Om familjer i regnbågens alla färger skriver till exempel **Anne Sundell** på sidan 14.

Ett annat problem är forskningens verktyg. Ett barn delar inte de begrepp som forskningen bygger på, på samma sätt som en vuxen gör. När vi undersöker hur vuxna ser på sin identitet vet forskningsobjekten själva vad undersökningen handlar om, de vet vad man menar

med "identitet". När det gäller barn blir vi tvungna att översätta, inte bara från ett språk till ett annat men från en värld till en annan. Ett sätt att forska är att göra vetenskap av ett våra viktigaste verktyg för översättning, barnlitteraturen. På sidan 13 diskuterar **Maria Lassén-Seger Charlotta Ödmans** *Snälla, vilda barn* och konstaterar att det är en kluvan upplevelse att läsa om Pippi på psykologsoffan. **Birgit Schaffar** har också intervjuat professor **Marita Lindahl** om ett relativt nytt forskningsverktyg – videokameran.

En tredje utmaning är hitta balansen mellan erfarenhet och teori. Risken finns att man överdriver främlingskapet, avståndet till "den andra världen" och att vetenskapen börjar spinna kring sina egna frågeställningar, dilemman och begrepp till den grad att den grundläggande frågan försvinner ur bilden. På sidan 15 diskuterar **Camilla Kronqvist** rådgivningsbroschyrer. Den fråga som hon här ställer kan sägas vara central för hela numrets tema – när kan man se vetenskapen som en auktoritet när det gäller att förstå, uppfostra och lära sig av barn? Detta nummer kom alltså att cirkla kring en fråga snarare än ett tema, en relevant fråga som måste tas på allvar av såväl forskare som fostrare.

Sara Othman
sara.othman@abo.fi